

JODI PICOULT

POVESTITORUL

Traducere din limba engleză și note

ADINA și GABRIEL RAȚIU

București
2019

PARTEA ÎNTÂI

„E imposibil să mai crezi în ceva într-o lume care nu mai privește omul ca om, care dovedește în mod repetat că omul nu mai e om.“

Simon Wiesenthal, *The Sunflower*

— Ești restanțier, Emil, i-a răspuns Beisel. Am început să mă gândesc la cocinabă asta. S-a aplicat spre totu care, pentru prima oară în viață, nu mi s-au părut inumescibile. Pentru că sunt un om mărinimos, te mai plănuiesc până la sfârșitul săptămânii. Dar, dacă nu faci rost de bani până atunci, nu știu ce-o să se întâmple, a spus percepătorul, jucându-și cu bastonul între palme, de parcă era o armă. S-au petrecut mîna... nenorociri în ultima vreme.

— De asta avem așa de puțin clienți, am spus timid. Oamenii nu mai vin la piață de la omul animalului care pîndește.

— Beisel, Beisel s-a întors spre mine, până aștia stîmci remarcînd că sunt și eu de față. M-a mîncat din priviri, de la pîdul meu negru,

PARTEA ÎNTAI

„E imposibil să mai crezi în ceva într-o lume care
nu mai privește omul ca om, care dovedește
- în mod repetat că omul nu mai e om.”

Simon Wiesenthal, The Sunflower

SAGE

În cea de-a doua joi a lunii, doamna Dombrowski își aduce soțul decedat la grupul nostru de terapie.

Abia a trecut de ora trei după-amiază, și majoritatea dintre noi ne turnăm cafeaua proastă în pahare din plastic. Am adus un platou cu produse de patiserie – săptămâna trecută, Stuart mi-a zis că nu pentru ședințele de psihoterapie vine el la Helping Hands, ci pentru brișele mele cu caramel și nuci – și nici nu apuc să îl așez bine pe masă, că doamna Dombrowski îmi face timid semn din cap spre urna pe care o ține în brațe.

– El e Herb, îmi spune. Herbie, ți-o prezint pe Sage. E brutăreasa de care ți-am povestit.

Stau înlemnită și aplec puțin capul, ca să-mi ascund sub păr partea stângă a feței, cum fac de obicei. Îmi imaginez că există un protocol atunci când faci cunoștință cu un soț incinerat, dar eu sunt absolut buimăcită. Să-l salut? Să dau mâna cu toarta lui?

– Uau! spun în cele din urmă, pentru că, deși avem puține reguli în grupul nostru, cele care există sunt ferme: să fii un bun ascultător, să nu îi judeci pe ceilalți și să nu impui limite durerii altcuiva.

Eu știu asta mai bine decât oricine. În definitiv, vin aici de aproape trei ani.

– Ce-ai adus? întrebă doamna Dombrowski, și atunci înțeleg de ce poartă cu ea urna soțului ei.

La ultima ședință, mediatoarea noastră, Marge, ne-a propus să povestim despre o pierdere suferită. O văd pe Shayla cu mâinile încleștate pe o pereche de botoșei roz, atât de tare, încât i se albesc încheieturile degetelor. Ethel ține în mână o telecomandă de televizor. Stuart a adus – din nou – masca funerară din bronz a primei sale soții. A participat la câteva dintre ședințele grupului nostru și a fost cel mai macabru lucru care mi-a fost dat să-l văd vreodată – până acum, când doamna Dombrowski a început să îl aducă pe Herb.

Înainte să apuc să îngaim un răspuns, Marge anunță începerea ședinței. Ne așezăm scaunele pliante în cerc, îndeajuns de apropiate, încât, la nevoie, să ne putem bate pe umăr și să ne îmbărbătăm reciproc. În mijloc, stă cutia cu șervețele pe care o aduce Marge la fiecare întâlnire, pentru orice eventualitate.

De multe ori, Marge începe cu o întrebare generală – *Unde vă aflați când au avut loc atentatele de pe 11 septembrie?* În felul acesta, îi încurajează pe oameni să discute despre o tragedie comună, ceea ce uneori îi ajută să vorbească despre una personală. Dar, chiar și așa, se găsesc mereu persoane care refuză să vorbească. Uneori, trec câteva luni bune până să aud glasul vreunui proaspăt participant.

Astăzi însă, Marge ne întreabă de la început despre suvenirele pe care le-am adus. Ethel ridică mâna.

– A fost a lui Bernard, spune ea, trecându-și degetul mare peste telecomanda de televizor. N-am vrut să fie așa – numai Dumnezeu știe de câte ori am încercat să i-o iau. Nici măcar nu mai am un televizor la care să funcționeze. Dar nu mă îndur s-o arunc.

Soțul lui Ethel e încă în viață, dar are Alzheimer și nu o mai recunoaște. Oamenii suferă cele mai felurite pierderi – de la cele mici la cele mari. Poți să-ți pierzi cheile, ochelarii, virginitatea. Poți să-ți pierzi capul, inima sau mintea. Poți să-ți părăsești casa și să locuiești la un cămin de bătrâni, să-ți vezi copilul că se mută pe un alt continent sau partenerul de viață dispărând, înghițit de o boală precum demența. Pierderea nu înseamnă doar moarte, iar durerea este monstrul cenușiu al emoțiilor.

– Soțul meu nu lasă telecomanda din mână, spune Shayla. Zice că femeile oricum controlează toate celelalte lucruri.

– De fapt, e o chestie instinctivă, intervine Stuart. Partea posesivă a creierului e mai dezvoltată la bărbați decât la femei. Am auzit asta la emisiunea lui John Tesh.

– Și asta înseamnă că e un adevăr absolut? replică Jocelyn și își dă ochii peste cap.

Ca și mine, are în jur de douăzeci și cinci de ani. Spre deosebire de mine, nu are pic de indulgență față de oamenii trecuți de patruzeci de ani.

– Mulțumim pentru mărturisirea făcută, intervine repede Marge. Sage, tu ce-ai adus azi?

Simt că îmi ard obrajii în clipa în care toți ochii se întorc spre mine. Deși îi cunosc pe toți cei din grup și am clădit o relație bazată pe încredere, în continuare mi-e greu să-mi deschid sufletul în fața lor. Cicatricea mea, ca o stea-de-mare care îmi brăzdează pleoapa stângă și obrazul, parcă se contractă și mai mult.

Îmi dau bretonul lung din ochi și scot de sub maiou lăntșorul pe care țin verigheta mamei.

Îmi dau seama, firește, de ce, la trei ani de la moartea ei, încă simt un junghi în coaste ori de câte ori mă gândesc la ea. Din același motiv, sunt singurul membru al grupului de consiliere inițial încă prezent aici. Dacă majoritatea oamenilor vin pentru terapie, eu am venit ca să mă pedepsesc.

Jocelyn ridică mâna.

– Mă deranjează chestia asta.

Mă îmbujorez și mai tare, căci îmi imaginez că se referă la mine, dar abia apoi realizez că se uită la urna din poala doamnei Dombrowski.

– E scârbos! continuă Jocelyn. Nu e normal să aducem chestii moarte. Trebuia să aducem un suvenir.

– Herb nu e *chestie*, e *om*, răspunde doamna Dombrowski.

– Nu vreau să fiu incinerat, spune gânditor Stuart. Am coșmaruri că o să mor ars de viu.

– În caz că nu știai, ești deja *mort* când te bagă în crematoriu, zice Jocelyn, iar doamna Dombrowski izbucnește în plâns.

Iau cutia cu șervețele și i-o întind. În timp ce Marge îi reamintește lui Jocelyn regulile grupului, pe un ton blând, dar ferm, profit de ocazie și mă duc la toaleta din hol.

Am fost educată să privesc pierderile ca pe un rezultat pozitiv. Mama spunea că în felul ăsta și-a întâlnit și iubirea vieții. Își uitase geanta la un restaurant, iar ajutorul de bucătar o găsisese și reușise să îi dea de urmă. Când i-a telefonat, ea nu era acasă, așa că a preluat mesajul colega ei de apartament. I-a răspuns o femeie când a sunat înapoi și i l-a dat pe tata la telefon. Când s-au întâlnit, ca să îi înapoieze geanta, mama și-a dat seama că e bărbatul la care visase dintotdeauna... dar mai știa, de când îl sunase, că locuiește cu o femeie.

Care nu era alta decât sora lui.

Tata a murit de atac de cord pe când aveam eu nouăsprezece ani, și singura cale de a mă împăca sufletește cu moartea mamei, trei ani mai târziu, a fost să mă gândesc că e alături de el acum.

În baie, îmi dau părul de pe față.

Cicatricea a căpătat o nuanță argintie acum, e încrețită și îmi brăzdează sprânceană și obrazul precum gura unei poșete din mătase. Dacă n-aș avea pleoapa lăsată din cauza pielii prea strânse, poate că nu s-ar observa la prima vedere că am pățit ceva; cel puțin, așa spune prietena mea, Mary. Dar oamenii observă. Numai că sunt prea politicoși ca să spună ceva, mai puțin copiii sub patru ani, care sunt de o sinceritate brutală: mă arată cu degetul și își întrebă mamele ce a pățit la față doamna aceea.

Cu toate că cicatricea s-a estompat, încă îmi văd rana așa cum era imediat după accident: însângărată și jupuită, ca un fulger care îmi strică simetria feței. Din acest punct de vedere, cred că mă asemăn cu o față care suferă de tulburări gastrointestinale și care, deși cântărește patruzeci de kilograme, se vede grasă în oglindă. În realitate, pentru mine, nici măcar nu este o cicatrice. E o hartă a evenimentelor nefericite din viața mea.

Ies din toaletă și e cât pe ce să dărâm un bătrânel. Sunt îndeajuns de înaltă cât să îi văd pielea rozalie a scalpului prin vârtejul de păr alb.

– Iar am întârziat, spuse el, cu accent britanic. M-am rătăcit.

Cred că toți suntem în aceeași situație. De-asta venim aici: ca să rămânem ancorati de ceea ce ne lipsește.

Bătrânelul e membru de puțin timp; vine la întâlniri doar de două săptămâni. Deocamdată, n-a scos nici măcar un cuvânt. Totuși, mi-a părut cunoscut de când l-am văzut prima oară; numai că nu-mi dădeam seama de unde să-l iau.

Acum știu. De la patiserie. Vine deseori cu cățelul, un teckel micuț, și comandă o chiflă cu unt și cafea. Stă ore în șir și scrie într-un carnețel negru, în vreme ce câinele doarme la picioarele lui.

Când intrăm în încăpere, Jocelyn tocmai povestește despre suvenirul ei: ceva ce aduce cu un femur diform.

– A fost al Lolei, precizează ea, învârtind ușor osul în mâini. L-am găsit sub canapea, după ce-am eutanasiat-o.

– Ce cauți tu aici? spune Stuart. A fost un afurisit de câine, nimic altceva!

Jocelyn strânge din ochi.

– Cel puțin, eu nu i-am făcut mască de bronz.

Se iau la harță în timp ce eu și bătrânelul ne așezăm pe scaune. Marge profită de ocazie, ca să îi liniștească.

– Bine-ați venit, domnule Weber! spune ea. Jocelyn tocmai ne povestea cât de atașată a fost de câinele ei. Ați avut vreodată un animal de companie pe care l-ați iubit?

Mă gândesc la cățelușa care îl însoțește la patiserie. Împarte frățeste chifla cu ea.

Bărbatul însă nu scoate o vorbă. Lasă capul în pământ, de parcă l-ar apăsa ceva pe scaun. Cunosc starea aceea, dorința de a se face nevăzut.

– E posibil să iubești un animal mai mult decât pe unii oameni, mă trezesc eu vorbind, spre surprinderea mea. Toată lumea se întoarce spre mine, pentru că, spre deosebire de alții, rareori atrag atenția asupra mea, luând cuvântul de bunăvoie. Nu contează ce anume îți lasă un gol în suflet. Contează că acel gol există.

Bătrânelul ridică încet capul. Îi simt privirea arzătoare prin perdeaua de păr care îmi ascunde fața.

– Domnule Weber, zice Marge, remarcând schimbarea. Ați adus cumva un suvenir pe care să-l împărtășiți cu noi?

Bărbatul clatină din cap, cu o privire inexpresivă în ochii săi albaștri.

Marge nu îi curmă tăcerea; o ofrandă pe un pedestal. Știu că o face pentru că unii oameni vin aici ca să vorbească, iar alții vin doar ca să asculte. Dar liniștea aceea bate ca o inimă. E asurzitoare.

Acesta este paradoxul pierderii: Cum e posibil să ne apese în asemenea măsură ceva ce nu mai e?

La capătul unei ore, Marge ne mulțumește pentru participare, ne strângem scaunele și adunăm farfuriile de unică folosință și șervețelele. Împachetez brișele rămase și i le dau lui Stuart. Să mă întorc cu ele la patiserie ar fi ca și cum aș căra apă cu găleata la Cascada Niagara. După aceea părăsesc clădirea și plec la serviciu.

Când ai trăit ca mine o viață întreagă în New Hampshire, ajungi să miroși până și schimbările vremii. E înăbușitor de cald, dar pe cer stă scris cu cerneală invizibilă că urmează o furtună.

– Nu te supăra.

Mă întorc, la azul vocii domnului Weber. Stă cu spatele la biserica episcopală în care au loc întâlnirile noastre. Deși sunt cel puțin 29 de grade afară, poartă cămașă cu mânecă lungă, încheiată până la ultimul nasture, și o cravată îngustă.

– A fost foarte frumos din partea ta că i-ai luat apărarea fetei.

Rostește cuvintele cu accentul său britanic pronunțat.

– Mulțumesc, spun, ferindu-mi privirea.

– Ești Sage, nu?

Mda, asta e întrebarea cea mare. E, într-adevăr, numele meu, dar semnificația lui – aceea că aș fi înzestrată cu înțelepciune¹ – nu mi s-a potrivit niciodată. Au existat prea multe momente în viața mea când am fost la un pas de a deraia, fiind mai mult condusă de emoții decât temperată de rațiune.

– Da, răspund.

Tăcerea stânjenitoare crește între noi precum coca dospită.

– Vii de mult timp la ședințele grupului.

¹ Sage, în limba engleză, înseamnă „înțelept“.

– Da, spun, neștiind cum să reacționez la afirmația lui.

– Ți-au fost de folos?

Dacă-mi erau de folos, nu mai veneam și acum.

– Sunt oameni de treabă. Numai că, uneori, fiecare are impresia că durerea proprie e mai mare decât a celorlalți.

– Nu vorbești prea mult, remarcă el, gânditor. Dar și când o faci... ești o adevărată poetă.

Clatin din cap, în semn că nu sunt de acord cu el.

– Sunt patiser.

– Nu se poate ca un om să fie două lucruri deodată? Întreabă el și se îndepărtează agale.

Dau năvală în patiserie, roșie la față și gâfâind, și îmi găsesc șefa agățată de tavan.

– Scuze de întârziere, spun. E aglomerație mare la biserică și un dobitoc și-a parcat Escalade-ul pe locul meu.

Mary a montat o platformă în stil Michelangelo, ca să poată sta întinsă pe spate și vărui tavanul patiseriei.

– Dobitocul cu pricina e episcopul, îmi răspunde. A oprit pe la noi. Cică pâinea ta cu măslina e divină. Ar trebui să te simți flatată, ținând cont cine ți-a făcut complimentul.

Până nu demult, Mary DeAngelis a fost maica Mary Robert. Se pricepea la grădinărit și era renumită pentru felul în care îngrijea grădinile de la mănăstirea ei din Maryland. Într-o zi de Paște, după ce l-a auzit pe preot spunând „Hristos s-a înălțat“, s-a ridicat din strană și a ieșit pe ușa catedralei. A părăsit ordinul, și-a vopsit părul roz și a pornit în drumetrie prin Munții Apalași. Acolo, pe Presidential Range, i-a apărut Iisus și i-a spus că sunt multe suflete care au nevoie de hrană.

Șase luni mai târziu, Mary a deschis Pâinea Noastră Cea de Toate Zilele la poalele colinei pe care se afla Biserica Maicii Domnului din Westerbrook, New Hampshire. Biserica se întinde pe o suprafață de șaisprezece acri și e prevăzută cu o peșteră pentru meditație, un înger al păcii, Drumuri ale Crucii și o Scară Sfântă. Are, de asemenea, un magazin plin de crucifixuri, CD-uri cu muzică religioasă, pandantive cu sfinți și miniaturi ale Nașterii Domnului. Dar, în general,

vizitatorii vin să vadă mătăniile de 230 de metri, făcute din blocuri de granit din New Hampshire, legate cu lanțuri.

Biserica depindea de vremea bună; vânzările scădeau dramatic în iernile aspre din New England. Tocmai asta a convins-o pe Mary să își deschidă prăvălia acolo: Ce putea fi mai lumesc decât pâinea proaspăt scoasă din cuptor? De ce să nu sporească veniturile bisericii printr-o patiserie care să atragă deopotrivă credincioșii și necredincioșii?

Singura problemă era că nu avea nici cea mai vagă idee despre meseria de brutar.

Aici intru eu în scenă.

M-am apucat de brutărie la vârsta de nouăsprezece ani, după ce tata a murit pe neașteptate. Eram la facultate și m-am dus acasă, pentru a-l conduce pe ultimul drum. La întoarcere, parcă nimic nu mai era la fel. Mă uitam buimacă la cuvintele din manuale, ca și când erau scrise într-o limbă necunoscută. Nu reușeam să mă ridic din pat ca să merg la cursuri. Am pierdut examen după examen. N-am mai predat lucrări. Într-o noapte, m-am trezit în dormitorul meu de la cămin și am simțit miros de făină – atât de intens, încât ai fi zis că mă rostogolisem prin făină. Am făcut un duș, dar n-am izbutit să scap de miros. Îmi amintea de diminețile de duminică, pe când eram mică, când mă trezeam în mireasma covrigilor și a chiflelor proaspăt coapte de tata.

Se tot chinuia să ne învețe tainele meseriei pe mine și pe sora mea, dar, de obicei, eram prea preocupate de școală, hochei pe iarbă și băieți, ca să îi dăm atenție. Cel puțin așa am crezut, până când am început să mă furizez în bucătăria facultății și să coc pâine noapte de noapte.

Lăsăm pâinile, ca pe niște bebeluși abandonți, la ușile profesorilor pe care îi admiram sau ale băieților ale căror zâmbete fermecătoare mă lăsau fără grai. Lăsăm un șir de pâinici împletite pe un pupitru și strecurăm o chiflă în geanta încăpătoare a doamnei de la cantină, care îmi pune fafurii vârfulite cu clătite și șuncă, spunându-mi că sunt prea slabă. În ziua în care consilierul meu academic m-a anunțat că nu promovez la trei din cele patru discipline de studiu, nu am avut nimic de spus în apărarea mea, dar i-am dat o baghetă cu miere și semințe de anason, un amestec de gusturi dulce-amăru.

Într-o zi, m-am trezit cu mama la ușă. S-a instalat în camera mea și s-a apucat să îmi organizeze viața în cele mai mici detalii, începând cu a-mi face mâncare și până la a mă conduce la cursuri și a mă chestiona din lecturile obligatorii.

– Dacă eu nu mă dau bătută, spunea, nici tu n-ai voie.

Am absolvit în cinci ani, în loc de patru, dar, până la urmă, am absolvit. Mama s-a ridicat în picioare și m-a întâmpinat cu fluierături când am urcat pe podium, ca să primesc diploma. După aceea s-a ales praful de tot.

Am meditat îndelung la asta: cum e posibil ca acum să fii în culmea extazului, iar, o clipă mai târziu, să ajungi în cea mai deplorabilă situație? M-am tot gândit ce aș fi putut să fac altfel și dacă asta ar fi dus la un alt rezultat. Dar oricât m-aș gândi, nu mai pot schimba nimic, nu-i așa? Așa că, după aceea, cu ochii încă injectați și o cicatrice monstruoasă care îmi brăzda tâmpla și obrazul, precum cusăturile unei mingi de fotbal, i-am dat mamei același sfat pe care îl primisem de la ea. *Dacă eu nu mă dau bătută, nici tu n-ai voie.*

Și, la început, nu s-a dat bătută. A luptat șase luni, timp în care i-au cedat organele unul după altul. În fiecare zi, stăteam la căpătâiul ei, la spital, iar noaptea mergeam acasă, ca să mă odihnesc. Dar nu mă odihneam. M-am reapucat de brutărie – pe post de psihoterapie. Le duceam pâini de casă medicilor ei. Făceam covrigi pentru asistente. Mamei îi pregăteam preferatele ei – chifle cu scorțișoară și glazură. Dar n-a reușit niciodată să guste din ele.

Marge, mediatoarea grupului nostru de terapie, a fost cea care mi-a sugerat să îmi găsesc o slujbă care să mă ajute să îmi fac un program regulat. Prefă-te că ești plină de optimism până ajungi să fii așa. Dar nu suportam gândul de a lucra la lumina zilei, când toată lumea se putea uita la fața mea. Și înainte eram timidă; acum însă eram de-a dreptul o pustnică.

Mary spune că a fost o minune cerească să mă întâlnesc. (Spune despre ea că e o călugăriță convalescentă, dar, de fapt, a renunțat doar la straietele călugărești, nu și la credință.) Eu nu cred în Dumnezeu; consider că a fost noroc chior ca printre primele anunțuri pe care le-am citit, la sugestia lui Marge, să se numere și un post de maistru

patiser – unul care să fie dispus să lucreze noaptea, singur, și să plece când încep să vină clienții la prăvălie. La interviu, Mary nu a comentat pe seama faptului că nu aveam nici experiență, nici vreo slujbă sezonieră prea importantă, nici recomandări. Dar, mai presus de orice, a aruncat o privire la cicatricea mea și a zis: „Bănuiesc că o să-mi povestești când o să consideri de cuviință”. Asta a fost tot. Mai târziu, pe măsură ce am ajuns să o cunosc mai bine, am realizat că, atunci când grădinărește, nu vede niciodată sămânța. Își imaginează deja planta în care se va dezvolta. Bănuiesc că același lucru s-a întâmplat și în cazul meu la acea primă întâlnire cu ea.

Singura binecuvântare a faptului că lucram la Pâinea Noastră Cea de Toate Zilele (alăturarea acestor cuvinte e neintenționată) era aceea că mama nu a mai apucat să afle. Și ea, și tata erau evrei. Surorile mele, Pepper și Saffron, trecuseră amândouă prin ceremonia de Bat Mitzvah. Deși vindeam atât covrigi și *challah*, precum și chifle cu crucea pe ele; deși cafeneaua anexată brutăriei se numea Evrei, sunt convinsă că mama ar fi zis: „Dintre toate brutăriile din lume, tocmai pentru o neevreică ți-ai găsit să lucrezi?”

Dar tot mama ar fi fost prima care mi-ar fi spus că omul bun e om bun, și religia nu are nimic de-a face cu asta. Cred că mama – oriunde ar fi în acest moment – știe de câte ori m-a găsit Mary plângând în bucătărie și nu a deschis magazinul până când nu mi-am venit în fire. Cred că știe că la comemorarea decesului mamei mele, Mary donează toți banii câștigați în ziua aceea către Organizația Sionistă a Femeilor din America. Și că Mary e singura persoană față de care nu încerc în mod constant să îmi ascund cicatricea. Nu e doar șefa mea, ci și prietena mea cea mai bună, și îmi place să cred că asta ar conta mult mai mult în ochii mamei decât religia pe care și-a ales-o.

Un strop de vopsea mov cade pe podea, lângă piciorul meu, și mă face să ridic privirea. Mary pictează o altă viziune a sa. Îi trec prin minte cu o regularitate șocantă – de cel puțin trei ori pe an – și, de regulă, se soldează cu modificări ale prăvăliei sau ale meniului. Printre viziunile lui Mary se numără și cafeneaua. Și fereastra cu flori, încărcată cu orhidee delicate, ale căror petale se revarsă precum șiragurile de perle peste frunzele bogate și verzi. Într-o iarnă, a ținut un cerc

de tricotat la Pâinea Noastră Cea de Toate Zilele; în alt an, cursuri de yoga. Foamea, îmi spune ea mereu, nu are nici o legătură cu pântecul, ci numai cu mintea. În realitate, Mary nu conduce o brutărie, ci o comunitate.

O parte dintre aforismele ei sunt pictate pe pereți: *Caută și vei găsi. Nu toți cei care greșesc sunt pierduți. Nu contează anii din viața ta, ci viața din anii tăi.* Uneori, mă întreb dacă într-adevăr toate aceste plătitudini îi apar în vis sau doar memorează sloganurile de pe tricourile firmei *Life is Good*¹. Nu cred să aibă vreo importanță, de vreme ce clienții noștri par încântați să le citească.

Astăzi, Mary își pictează cea mai recentă mantra. *Dragostea e plămădă vieții.*

– Ce părere ai? mă întreabă.

– O să te dea Yoko Ono în judecată pentru încălcarea drepturilor de autor, îi spun.

Barmanul nostru, Rocco, șterge tejgheaua.

– Lennon era genial, zice. Dacă ar mai trăi azi, îți *Imaginezi*?

Rocco are douăzeci și nouă de ani, dreaduri deja încărunțite și se exprimă doar în haiku. E *chestia* lui, după cum i-a mărturisit lui Mary, la interviul de angajare. Ea i-a trecut cu vederea ticul verbal datorită talentului său excepțional de a crea artă din spumă – modelele sinuoase de pe latte-uri și mochaccino. Se pricepe să facă ferigi, inimi, unicorni, pe Lady Gaga, pânze de păianjen, și, odată, de ziua lui Mary, l-a desenat chiar pe papa Benedict al XVI-lea. Eu îl plac pe Rocco din cauza unei alte *chestii* care îl caracterizează: nu privește oamenii în ochi. Zice că așa îți fură cineva sufletul.

Absolut de acord cu asta.

– Baghete ioc, mă anunță Rocco. Dat cafea gratis nervoșilor, adaugă, după care se oprește și numără silabele în gând. Fă mai multe diseară.

Mary începe să coboare de pe platformă.

– Cum a fost la ședință?

– Ca de obicei. Toată ziua a fost așa liniște?

Cade pe podea cu un bufnet surd.

¹ Viața e frumoasă (în limba engleză)